

10. Арістова І. В. Національний механізм реалізації цілей сталого розвитку в умовах інформаційного суспільства в Україні: роль юридичного механізму та його складових. *Сучасна парадигма публічного та приватного права в умовах сталого розвитку* : монографія. Scientific monograph. Vol. 1. Riga. Latvia : Baltija Publishing, 2023. P. 1–31.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-19>

**PROBLEMATIC ISSUES OF PUBLIC CONTROL
OVER THE LEGALITY OF ACTIVITIES
OF PUBLIC ADMINISTRATION ENTITIES
IN THE FIELD OF NATURE MANAGEMENT**

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОГО
КОНТРОЛЮ ЗА ЗАКОННІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ У ГАЛУЗІ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Branowicki W.

<https://orcid.org/0000-0002-4339-2214>

PhD in Economics, Doctoral Student

Yaroslav Mudryi National Law

University

Attorney at Law, Senior partner Law

Firm “KB Partners”

Kyiv, Ukraine

Брановицький В.

<https://orcid.org/0000-0002-4339-2214>

кандидат економічних наук,

докторант

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

адвокат, старший партнер

АО «КБ Партнерс»

м. Київ, Україна

З положень ч. 2 ст. 6 і ч. 2 ст. 19 Конституції України [1] випливає, що виконання публічних завдань і функцій, покладених на суб'єктів публічної адміністрації, має базуватись виключно на законодавстві та здійснюватись у відповідності із ним. Іншими словами, публічне адміністрування повинно реалізовуватись, між іншим, на засадах законності. Зазначена вимога має основоположний характер і впливає із сутності правової держави, оскільки є, по-перше, необхідною умовою забезпечення правопорядку у державі і, по-друге, безпосередньою передумовою належного виконання суб'єктами публічної адміністрації

своїх повноважень та дотримання і сприяння реалізації прав і свобод громадян.

Вказане, зі свого боку, потребує впровадження у практику дієвих механізмів і процедур контролю за законністю діяльності суб'єктів публічної адміністрації, спрямованих на спонукання до дотримання вимог законодавства, забезпечення їх постійного виконання, попередження і припинення його порушень. Для цього необхідним є належний нормативно-правовий базис, яким буде урегульовано усі питання здійснення контролю, включаючи уповноважених на це суб'єктів, їх компетенцію, порядки та інструменти їх діяльності, правові наслідки тощо, і відповідне інституційне забезпечення, яке передбачає створення і реальне функціонування суб'єктів контрольних повноважень.

У цьому ракурсі маємо наголосити на тому, що у галузі природокористування чинні нормативно-правові акти містять правові норми, якими встановлено засади здійснення контролю за діяльністю суб'єктів публічної адміністрації. Проте їм наразі властиві численні проблеми і недоліки, які ускладнюють виконання вимог законодавства з цього приводу та, як наслідок, ставлять під сумнів реальність та ефективність контролю за законністю дій, бездіяльності та рішень вказаних суб'єктів адміністративного права.

Наприклад, звернімо увагу на те, що п. «в» ч. 1 ст. 18, п. «а» ч. 1 ст. 20², ст. 34 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» [2] закріплено наявність публічного завдання зі здійснення контролю за додержанням вимог законодавства органами публічної влади, переліки галузей законодавства, дотримання якого становить об'єкт контролю та повноваження з його реалізації, покладені на Раду міністрів Автономної Республіки Крим і центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення публічного контролю у сфері охорони довкілля, природокористування тощо [2].

Але, при цьому, попри те, що законодавство передбачає широку систему суб'єктів публічного контролю [2; 3; 4; 5] у галузі природокористування, названий Закон прямо визначає контрольні повноваження обмеженої кількості суб'єктів – органу влади Автономної Республіки Крим, які поширюються на підконтрольну їм територію і не стосуються діяльності решти суб'єктів публічної влади в Україні, і одного із уповноважених центральних органів виконавчої влади України [2]. У зв'язку з цим вважаємо, що підхід законодавця до регламентації контрольних повноважень, за яких він акцентує увагу лише на окремих із суб'єктів контролю та одночасно ігнорує та не

враховує повноваження решти суб'єктів, є необґрунтованим. Вбачаємо у вказаному прогаліну закону та неповноцінне урегулювання адміністративно-правових відносин контролю у цій частині. Натомість доцільніше, на нашу думку, впровадити комплексний і системний підхід до нормативно-правової регламентації цих відносин, тобто якщо закріплюються засади й повноваження зі здійснення контролю, то мають бути враховані усі його напрямки, залучені й уповноважені на це суб'єкти тощо. Іншими словами нормативно-правове регулювання таких (та й загалом) адміністративно-правових відносин не повинно мати вибіркового характеру. Тому вважаємо цілком обґрунтованим запропонувати доповнити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» положеннями, якими буде визначено повноваження усіх уповноважених осіб, які входять до системи суб'єктів публічного контролю за діяльністю суб'єктів публічної адміністрації.

Крім того, зауважимо також на наявності іншої прогаліни даного Закону. А саме, при регламентації вказаних повноважень і завдань, названий закон не містить ані механізму їх здійснення, ані відсильних норм на законодавство, яким він регулюється. Як наслідок, у законі визначено необхідність здійснення контролю за діяльністю органів публічної влади, але не встановлено, у якому порядку він має відбуватись. Через це, на нашу думку, він набуває ефемерного, абстрактного характеру. Тим більш, підкреслимо, що контроль за дотриманням вимог законодавства суб'єктами публічної адміністрації та приватними особами зазвичай різняться, що обумовлено, по-перше, рівнем відповідальності, по-друге, особливими вимогами до їх діяльності, адже органи публічної влади повинні діяти виключно у межах закону, тоді як приватні особи мають більше свободи у своїх діях, діючи за принципом «дозволено усе, що не заборонено законом» [6]. Останнє стосується як причин окремого урегулювання відносин контролю за дотриманням вимог законодавства з боку публічної адміністрації, так і необхідності регламентації механізму здійснення контролю, адже він може виконуватись тільки на підставі й у межах, визначених законодавством [1]. Враховуючи вказане, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» необхідно, на нашу думку, розширити також положеннями, які або встановлюватимуть засади здійснення публічного контролю за цим напрямком, або ж відсилатимуть до спеціального законодавства у цій сфері.

Здійснення публічного контролю за додержанням державними органами вимог законодавства передбачено й іншими законами,

наприклад, ст. 60 Кодексу України про надра [7], в межах якого однак механізму його реалізації також не закріплено. Вказане додатково свідчить про дещо непродуманий, негрунтовний та недалекоглядний підхід законодавця до формулювання положень і вимог його актів, який виражається у визначенні правил, не підкріплених механізмами, порядками й процедури їх втілення на практиці.

Таким чином, підсумовуючи розглянуте, наголосимо на необхідності підготовки науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення чинного законодавства з питань здійснення публічного контролю у галузі природокористування, в частині розробки і впровадження у правовий обіг окремого механізму здійснення контролю за законністю діяльності суб'єктів публічної адміністрації, узгодження положень нормативно-правових актів між собою, визначення уповноважених суб'єктів контролю, межі їх компетенції та порядок координації їх діяльності і співробітництва у цій сфері. Виконання поставлених завдань сприятиме, на нашу думку, оптимізації публічного адміністрування у державі, забезпеченню їх законності, а також підвищенню рівня довіри населення до органів публічної влади.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
2. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1991. № 41. Ст. 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
3. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2014. № 13. ст. 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
4. Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2017 р. № 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
5. Деякі питання Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р.

№ 614. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.06.2023).

6. Рішення Конституційного Суду України у справі за поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд України» (в редакції Закону України від 4 серпня 2006 року № 79-V) (справа про повноваження Конституційного Суду України) : від 26 червня 2008 р. № 13-рп/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-08#Text> (дата звернення: 15.06.2023).

7. Кодекс України про надра : Закон України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994. № 36. Ст. 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.06.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-20>

PECULIARITIES OF LEGAL REGULATION OF TAXATION IN THE EUROPEAN UNION

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗИ

Vudvud K. S.

*Postgraduate Student at the Department
of Public Law
Yuriy Fedkovych Chernivtsi
National University
Chernivtsi, Ukraine*

Вудвуд К. С.

*аспірантка кафедри публічного права
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Праворозуміння і правозастосування у сфері податкових правовідносин в Україні осмислюється з урахуванням принципового оновлення національного податкового права, в основі якого – адаптація податкового права України до права Європейського Союзу (далі – ЄС). За таких обставин питання правового регулювання оподаткування в ЄС, утверджене світоглядно-правовими аспектами функціонування податкової системи України, відзначається актуальністю його детального вивчення.